

ROSENBORG - AMALIENBORG

DE DANSKE KONGERS KRONOLOGISKE SAMLING
ÅRSBERETNING 2007

Forord	3
Rosenborg	4
Amalienborg	8
Bevaring	10
Besøgstal og omvisninger	12
Museumsbutikkerne	14
Økonomi og arbejdsplaner	15
Gaver og tilskud	19
Regnskab	20
Publikationer	21
Forskningsprojekter	22
Foredrag og anden formidling	22
Kurser, kongresser, møder	23
Udlån og erhvervelser	24
Vedtægter og revision	25
Tillidsposter og medlemskaber	26
Personale	27

Tage Andersens fantasifulde skulpturer ved Rosenborg slot

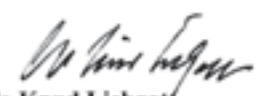
FORORD

De Danske Kongers Kronologiske Samling imødeså 2007 med spænding og nogen bekymring. Ville de store konstruktionsarbejder på Rosenborg med forstærkning og omlægning af Riddersalens gulv og etageadskillelsen længere nede i slottet forløbe planmæssigt? Ville bevillingerne afsat til formålet slå til? Og ville den omstændighed, at hovedparten af slottet var lukket for publikum bevirke, at entréindtægterne ville falde til et niveau under det, som en særbevilling på finansloven skulle dække?

Heldigvis viste bekymringerne sig at blive gjort til skamme. Byggearbejdene skred – på trods af omfattende, uforudsete rådskader - frem i et tempo, som gjorde det muligt at regne med, at den planlagte genåbningsdato den 16. april 2008 kunne overholdes, og museet skylder Slots- og Ejendomsstyrelsen en stor tak for en ekstraordinær indsats i forbindelse med byggesagen. Hvad besøgstallet angår, måtte Rosenborg notere en nedgang på ca. 30.000 gæster, hvilket stort set svarer til det forudsete. Den statslige compensation for nedgang i entréindtægterne slog derfor så nogenlunde til. I tillæg hertil kunne samlingen glæde sig over et stort besøgstal på Amalienborgmuseet. Her tiltrak særudstillingen ”STIL - 60 år med Dronning Ingrid” - om Dronningens festkjoler – et meget stort publikum. Udstillingen blev åbnet i forbindelse med det svenske statsbesøg den 10. maj med deltagelse af det Svenske Kongepar og den svenske Kronprinsesse samt det danske Regentpar og H.K.H. Kronprinsen. Mere en 63.000 gæster nåede at se udstillingen, inden den lukkede ved udgangen af 2007.

Museets medarbejdere har i 2007 måttet løfte ekstraordinært mange og krævende arbejdsopgaver i forbindelse med etableringen af 4 særudstillinger, og - ikke mindst- håndteringen, konserveringen og istandsættelsen af Rosenborgs inventar og interiører i forbindelse med byggesagen. Museets direktion påskønner denne indsats og bringer endvidere en hjertelig tak for den store velvilje og tillid, som museet har mødt i vide kredse. Samtidig rettes en ærbødig tak til Den Kongelige Familie for den meget betydningsfulde støtte, museet også i det forgangne år har modtaget gennem udlån til særudstillinger samt den varme interesse for museets virksomhed, som er kommet til udtryk bl.a. ved talrige besøg i samlingerne og ved særudstillinger. Et absolut højdepunkt var Regentparrets deltagelse i åbningen den 19. november af særudstillingen ”Quand Versailles etait meublé d'argent” på Versailles-slottet uden for Paris, hvortil Rosenborg med 72 udlånte sølvmøbler var langt den største udlåner.

Niels Eilschou Holm
Direktør

Niels-Knud Liebgott
Museumsdirektør

ROSENBORG

Den altoverskyggende arbejdsopgave på Rosenborg i 2007 har været den store restaurering, hvis hovedopgaver var forstærkning af Riddersalens gulvbjælkelag (2. sal), samt udbedring af en gammel rådskade i bjælkelaget mellem stueetagen og 1.sal.

Restaureringen betød, at alle museumsgenstande på 1. og 2. sal skulle flyttes væk: glas og porcelæn og andre småting blev opmagasineret i tre værelser i stueetagen, mens malerier og møbler blev fordelt på sikrede depoter rundt omkring i hovedstadsområdet.

Allerede omkring 1. november 2006 blev slottets 1. sal (værelse 8 - 20) lukket for publikum og nedpakningen begyndte. Derefter fulgte slottets 2. sal (værelse 21 - 24), og samtidig måtte man lukke værelserne 4, 5, 6 og Havestuen i stueetagen til opmagasinering. Tilgængelig for publikum var således kun "Christian 4.s lejlighed", bestående af Kongens Skrivestue (værelse 2), Dagligstue (værelse 1) og Soveværelse (værelse 3). Sidstnævnte var endda lukket i perioder grundet fare for nedstyrtning af dele af stukloftet.

I Riddersalen bestod opgaven først af fjernelse af det daværende gulv af grålig, østrigsk marmor lagt 1967. Derunder lå en samtidig brandsikring, udført med asbest, så det gamle slot måtte også igennem en decideret asbestsanering, med ventilation, beskyttelsesdragter og alle forholdsregler taget. Derunder fremkom et malet plankegulv. Selve plankerne var lagt 1772, men malet som marmorfliser i 1850'erne. Ældre Rosenborg-besøgende vil kunne huske dette gulv, som var synligt indtil 1967. De gamle planker blev også taget op, så man kunne komme til bjælkerne, der forøvrigt var tørre og sunde. Det vides arkivalsk, at bjælkerne er lagt 1772 i forbindelse ved arkitekten C.F. Harsdorffs restaurering, og det blev også bevidnet ved en indskrift på en bjælke, skrevet med kridt, som fortalte at den pågældende bjælke var lagt den 22. juni 1772.

Bjælkerne blev forstærket med jernlasker, mellemrummene udfyldt med brand- og støjdæmpende isolerings-

"Rosen" på slottets første sal under renovering.

materiale. Derover blev lagt et undergulv af plader og herpå er et nyt marmorgulv lagt i mørtel. Gulvet består af tre farver marmor; hvid, rød og sort lagt i mønster, som en fri gendigtning af et marmorgulv fra tiden omkring 1700.

Forstærkningen af Riddersalens gulvbjælkelag bød ikke på de store overraskelser. Det gjorde derimod 1. salens gulvbjælkelag. Rådskaden var blevet opdaget for adskillige år siden i vær. 8, og siden havde der ligget et midlertidigt gulv bestående af store plader. Dette gulv blev taget op, og det var klart, at man også måtte

have gulvet op i vær. 12, for at kunne se resten af de rådskadede bjælker. Denne konstruktion bød på store overraskelser. Det nuværende gulv i vær. 12 er delvis et 1700-tals parketgulv, som er lagt her i 1860'erne, ovenpå et samtidigt plankegulv. Disse planker var lagt på nogle enkelte bjælker, og der imellem var helt fyldt op med byggeaffald; mørtelstumper, kalk og grus. Da det blev fjernet, stod det klart, at man simpelthen havde fyldt ovenpå det originale bjælkelag som et afretningslag, og da afstanden mellem de to bjælkelag var op til ca. 40 cm, var der tale om flere tons affald, der blev fjernet.

Derved fremkom det originale bjælkelag, som havde

været indkapslet i hundreder af år, og af en særegen, hidtil uset konstruktion. Istedet for et normalt bjælkelag, hvor bjælkerne ligger med ca. 60 - 80 cms afstand, så ligger bjælkerne helt tæt. Ydermere var der skåret en not i hver side, og i denne not lå en lang fjer, så der dannedes et helt tæt bjælkelag. Bjælkelaget var stærkt ramt af råd - nogen steder var 30 - 40 % af bjælkernes dimension forsvundet. Da man yderligere konstaterede angreb af levende hvid tømmersvamp, måtte træværket behandles med et svampemiddel. Derefter blev de stærkt forrådnende bjælkeender udskiftet og forstærket med stål. For at forbedre bjælkelagets bæreevne - på undersiden hænger originale stuklofter fra Christian 4.s tid - blev bjælkerne forstærket med T-jern.

Undersøgelser i vær. 13 viste, at rådgangrebet også fortsatte her. Efter nogle overvejelse blev også gulvet i vær. 13 taget op og bjælkelaget behandlet mod svamp og forstærket med jern. Her fremkom flere spor af største bygningsarkæologiske interesse, dels rester af det oprindelige lysthus' nordgavl og dels spor af den trappe som ifølge skriftlige kilder har forbundet stueetagen med 1. sal.

Efter endt forstærkning blev gulvene i vær. 8, 12 og 13 lagt tilbage. Det stærkt medtagne gyldenlæder i vær. 8 og vær. 13 var også blevet nedtaget, og det bedste af det blev hængt op igen i vær. 8. Rum 13 (Rosen) rummer malerier og møbler fra rokokko-perioden, men genstandene, mørkt træ og forgyldning var aldrig rigtig kommet til deres ret på en baggrund af gyldenlæder, som jo netop er brunt og guld. Efter nedtagningen af gyldenlæderet valgtes til væggene en sart rosa farve, mens panelerne blev malede grå med forgyldte lister.

Alle øvrige rum på etagen er blevet frisket op og alle genstandene gået efter. Det har været den største restaurering på 1. sal siden Worsaaes tid i 1860'erne og -70'erne.

Riddersalens vej fra nyt undergulv til færdigt resultat.

Sophie Magdalenes brudekjole var hovedstykket i "Det elegante liv"

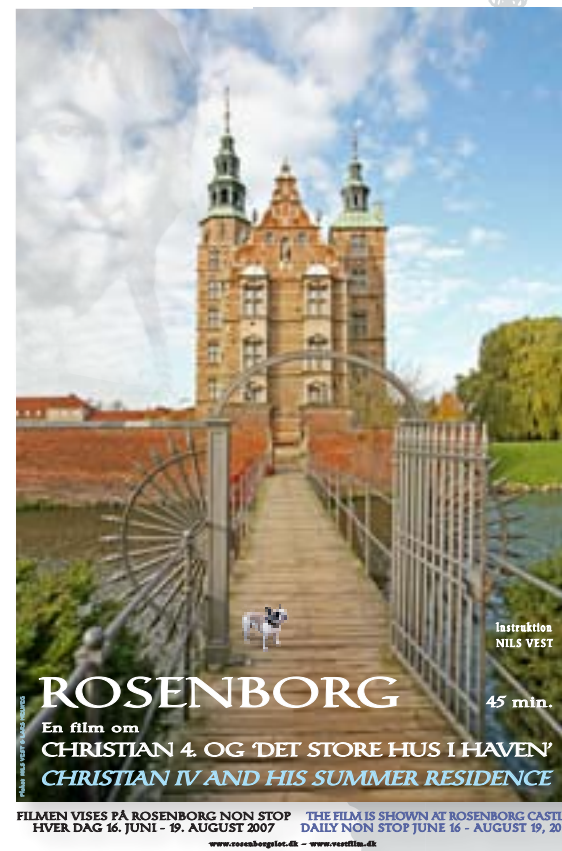
Mens størstedelen af slottet ikke var tilgængeligt for publikum, sørgede tre særudstillinger for at holde publikums interesse ved lige.

Den 24. feb (et par dage forsinket p.g.a. snestorm) åbnede udstillingen "Det elegante liv - fra Frederik 5. s hof", som beskrev elegancen og overfloden ved Christian 6.s, Frederik 5.s og Christian 7.s hoffere. Stjernen i udstillingen var et særdeles velvilligt udlån fra Livrustkammaren i Stockholm, af prinsesse Sophie Magdalenes brudekjole fra 1766. Ellers var her opstillet tre kongers elegante dragter, møbler, portrætter, luksusgenstande

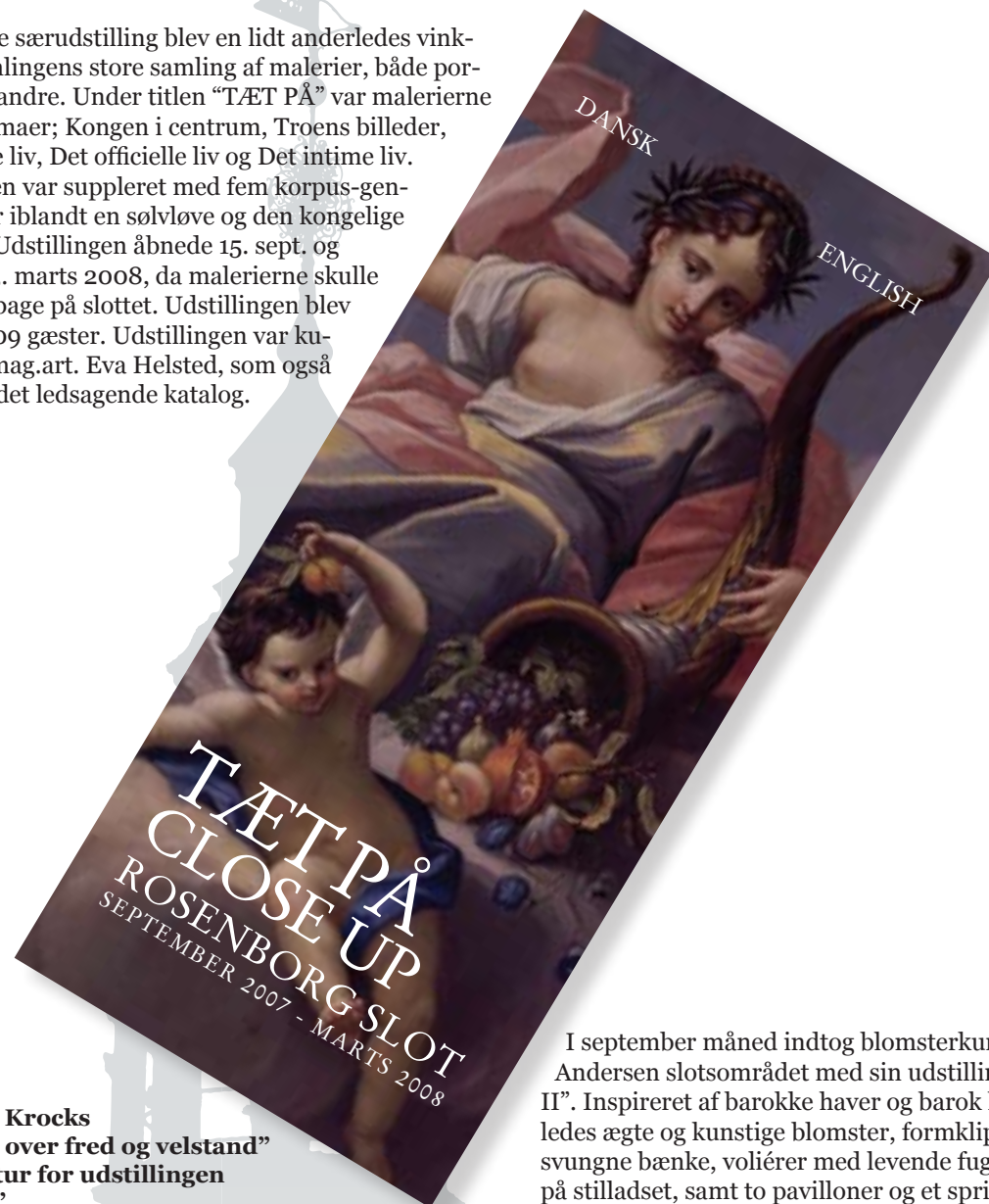
m.m. Udstillingen startede med Christian 6.s indflytning på det første Christiansborg i 1740'erne og sluttede bogstaveligt talt med, at Struensee tabte hovedet - fra Nationalmuseet var lånt den originale boddeløkke. Udstillingen lukkede den 13. maj, og 14.616. gæster havde set den. Til udstillingen var et rigt illustreret katalog med artikler af de to arrangører: museumsinspektør Jørgen Hein og tekstilkonservator Katia Johansen. Udlånerne var H.M. Dronningen - Anne Mette Andersen, arkitekt MAA - Livrustkammaren, Stockholm - Nationalmuseum, Stockholm - Kammerkollegium, Stockholm - Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg

Slot - Nationalmuseet, København - samt Rigsarkivet, København.

Derefter blev særudstillingslokalerne i Kommandantboligen omdannet til to biografale. I 2006 var en af jubilæumsaktiviteterne fremstillingen af en film om Rosenborg og Christian 4., ved instruktøren Nils Vest. Optagelserne var afsluttet i november 2006, og filmen fik premiere på Rosenborg den 16. juni 2007. Filmene blev vist både i en dansk- og en engelsksproget version, og ikke mindre end 17.034 gæster så filmen i de to måneder (frem til og med 19. aug.), hvor den blev vist. Filmene sælges også på DVD.

Årets sidste særudstilling blev en lidt anderledes vinkling af Samlingens store samling af malerier, både portrætter og andre. Under titlen "TÆT PÅ" var malerierne ordnet i temaer; Kongen i centrum, Troens billeder, Det private liv, Det officielle liv og Det intime liv. Udstillingen var suppleret med fem korpus-genstande, her iblandt en sølvløve og den kongelige døbefont. Udstillingen åbnede 15. sept. og lukkede 23. marts 2008, da malerierne skulle hænges tilbage på slottet. Udstillingen blev set af 23.709 gæster. Udstillingen var kurateret af mag.art. Eva Helsted, som også forfattede det ledsagende katalog.

Hendrick Krock's
"Allegori over fred og velstand"
 var signatur for udstillingen
"TÆT PÅ"

I september måned indtog blomsterkunsteren Tage Andersen slotsområdet med sin udstilling "BAROK II". Inspireret af barokke haver og barok kultur opstilledes ægte og kunstige blomster, formklippede træer, svungne bænke, voliérer med levende fugle, et dueslag på stilladset, samt to pavilloner og et springvand. Alt sammen inventar i en barok have, her tolket i et moderne formsprog. Størst opmærksomhed vakte måske

En glad Tage Andersen ved åbningen af "BAROK II".

de 10 sorte hangebugssvin, som gik i en indhegning under piletræet. Mindst en af grisene havde en ustyrlig lyst til at se sig om uden for heget, og måtte indfanges et sted på slotsområdet mindst en halv snes gange. Som et vartegn for udstillingen anbragtes et stort kunstigt træ ude i Kongens Have, i krydset mellem Rosenborgs akse og den første tværgående allé. Udstillingen lukkede i december måned.

AMALIENBORG

Der vistes kongelige monogrammer på Amalienborgmuseet.

I 2007 kunne museet, udover den permanente udstilling, tilbyde gæsterne tre særudstillinger.

"Farvel Dagmar", særudstillingen som blev beskrevet i forrige års årsberetning blev 1. marts afløst af "Kongelige Monogrammer".

Temaet var inspireret af de mange effekter i museets eje, der bærer kongeligt monogram. Udstillingen kom således til at rumme en mangfoldighed af genstande med kronede initialer flere dekorativt formet som spejlmonogram. Desuden kunne der fremvises Hendes Majestæt Dronning Margrethes håndtegnede monogramudkast til egne og familiemedlemmer i ind- og udland. Udstillingen blev ledsaget af en lille folder, hvori monogrammets historiske baggrund og formål blev belyst. Udstillingen stod frem til udgangen af april og blev set af ca. 5300 gæster.

Den følgende særudstilling "STIL – 60 år med Dronning Ingrid" blev åbnet 10. maj som et led i det svenske kongepars statsbesøg. Kl. 11 ankom Regentparret og Kronprinsen med det svenske kongepar, den svenske Kronprinsesse og det kongelige følge. Dronning Silvia, som personligt havde haft et varmt og nært forhold til Dronning Ingrid medbragte en buket af forglemigejer som blev lagt ved Dronning Ingrid's portræt, malet af den kendte svenske maler Isaac Grünewald. En buket som i tørret tilstand siden er indgået i museets genstandssamling til minde om begivenheden og den tætte følelsesmæssige forbindelse mellem de to skandinaviske kongefamilier. Isaac Grünewalds indtagende billede fra 1932 af den unge prinsesse Ingrid malet få år før forlovelsen med Kronprins Frederik(IX) tilhører den svenske konge, som i denne anledning havde tilbudt museet det til låns.

Den stilfulde Dronning Ingrid var centrum i "STIL".

Udstillingen, som blev ledsaget af et katalog med tekst og mange billeder, var inspireret af den store donation efter Dronning Ingrid's bo, hvor museet, som tidligere nævnt, fra Dronningens tre døtre modtog størstedelen af Dronning Ingrid's garderobe gennem årene. En stor slæt gave som er omtalt i en tidligere årsberetning. Særudstillingen omfattede 44 kjoler. Heraf var de 34 lange og de øvrige korte kjoler. Det store antal lange kjoler tog sig godt ud i museets havesal opstillet i kronologisk rækkefølge skulder mod skulder og vendt i forskellige retninger i et specialfremstillet glasmonter af en meters bredde i form som et C. Derved fik publikum mulighed for at komme ganske tæt på kjolerne og beskue dem fra alle vinkler. Situationsfotos af Dronning Ingrid iført de udvalgte kjoler dekorerede væggene. I det tilstødende "Dragtrum", kunne man se de mere hverdagsprægede korte kjoler udstillet på Sonja Fritze elegant skulpturerede net giner. Til opstilling af kjolerne fik museet hjælp af to modekyndige damer, Sonja Fritze og Gudrun Gottlieb.

Som pendant til Grünevalds portræt af den unge prinsesse Ingrid havde museet fra Frederiksborg Slot lånt Olaf Rudes farvestrålende portræt fra 1952 af Dronningen i høj rød kjole. Et lån der desværre kun kunne bevilliges i tre af de 6 måneder udstillingen oprindeligt var planlagt til at vare.

For ordensinteresserede var der i et af de tilstødende rum udstillet alle Dronning Ingrid's ordner og medaljer samt de svenske ridderordner. Opstillingen var arrangeret af Ridderkapelforvalter Rolf Christensen og Hans Sode fra ordenshistorisk selskab.

Udstillingen modtog velvilligt støtte fra Manufakturhandler Foreningen i København's Almene Fond.

På talrige opfordringer blev udstillingen, der modtog megen ros, forlænget indtil årets udgang. Ca. 63.000 gæster fik set udstillingen.

I en specialdesignet montre udstilledes mere end 30 af Dronning Ingrid's kjoler.

BEVARING

Årets altomfattende bevaringsopgave har været restaureringen af Rosenborg Slot. Det bygningsmæssige har været udført af eksterne håndværkere under ledelse af Erik Møller Arkitekter og for midler fra Slots- og Ejendomsstyrelsen. Konservering af genstande og dele af det faste inventar har derimod været udført af konserveringspersonale ansat af Samlingen til formålet. Restaureringen medførte tømning af Riddersalen (vær. 21), Glasværelset (vær. 22), Porcelænsværelset (vær. 23) og Regalieværelset (vær. 24). Desuden medførte arbejderne tømning af alle værelser på slottets 1. sal (vær. 8 - vær. 20). Værelserne 4, 5, 6 og dele af 7 i stueetagen blev brugt til oplag for bl.a. glas og porcelæn, og var således ikke tilgængelige for publikum. Håndværkerne kunne overgive slottet til museets egne

folk ved nytår 2008, og derefter begyndte en kæmpe indsats for at få alle genstande bragt tilbage på plads til den berammede genåbning den 16. april med deltagelse af Regentparret, Kulturministeren og Folketingens Formand (den tidligere finansminister). Alle flyttede genstande har været gennem konservatorhænder, enten for en højst tiltrængt rensning eller måske en mindre konserveringsopgave. Desuden har de malede loftsfelter i vær. 10, 17 og 18 været taget ned. De stammer fra Rosenborgs første store sal, etableret allerede ved slottets bygning 1606, men blev spredt over tre rum ved Frederik IV's ombygninger i begyndelsen af 1700-tallet. Alle 63 felter er blevet snedker- og malerkonserveret. Som det ofte er ved den slags undersøgelser tilkom der meget ny viden om de enkelte felter, men det samlede billede af loftets historie er endnu ikke til at overskue. Denne opgave blev varetaget af Tom Feilberg, Anders Abildgaard og Marianne Dupont, samt særligt ansat konserveringspersonale.

Kontakten til den eksterne håndværkere blev varetaget af chefkonservator Hanz Nyström og dennes stedfortræder Anders Abildgaard. Sidstnævnte har også overvåget nedtagning af paneler, optagning af historiske gulve, sikring af stuklofter og lignende opgaver, der ikke kunne betros eksternt personale. Vær. 8 fik sit gamle gulv af ølandsfliser tilbage. Væggens gamle, forrevne gyldenlæder blev erstattet af gyldenlæder i bedre kvalitet, nedtaget fra vær. 13. Blændingen af døren mellem vær. 8 og vær. 11 blev fjernet, herved åbenbares et skudhul fra 22. april 1945.

Vær. 12 fik nyt undergulv, og herpå er lagt det gamle, museale gulv.

Vær. 13 fik nyt undergulv, og også her er genlagt det gamle gulv. Gyldenlæderet blev nedtaget og istedet fik væggene en sart rosa tone, som bedre baggrund for de mange overdådige møbler og malerier. Brystpanelerne blev malet over i gråt med forgyldte lister. Herved dækkedes barok-imiterende dekorationer fra Worsaaes tid (et enkelt felt blev dog skjult bag en løs plade.)

Vær. 14 blev malet og loftet rensat ned. Her fremkom svage spor af et malet kasetteloft i nyrenæssance, malet 1869, i forbindelse med værelsets indretning som rum for genstande fra Frederik VII's tid.

Vær. 15. De malede lærredsvægge blev olierede. Loftet repareret efter ovenfra kommende skader. De to halvrunde montrer foran vinduerne nedtaget for restaurering.

Vær. 16. Vægge og paneler malet. Loftet istandsat.

Vær. 17. Vægge og paneler malet. Loftet istandsat.

Vær. 18. Paneler malet. Loftet istandsat.

Vær. 19. Vægge og lofter malet.

Vær. 20. Alle genstande støvet af - draperier og tekstiler rensat.

Vær. 21. Nyt undergulv og marmorgulv. De marmorerede paneler repareret og retoucheret. Stukloft støvsuget.

Vær. 22. Alle hylder og opsats rengjort. Ny belysning.

Alle forgyldte lister på træværk og stukprofiler er blevet rensat/ nyforgyldt.

Konservering
Tilbage i 2004 indkaldte Kulturarvsstyrelsen ansøgninger til konservering af genstande af Enestående Natio-

Lofterne på slottets første sal blev gennemgribende restaureret.

nal Betydning, de såkaldte ENB-genstande. Samlingen har fortsat konservering ved Tom Feilberg af C.F. Lehmanns pragtskab med tilhørende spilleværk. I 2005 fik man midler til istandsættelse af de såkaldte Wauters-gobeliner i vær. 6. Også her er konserveringen fortsat ved Majken Thorvildsen, og det første gobelin er tilbage på sin plads på slottet.

Møbler

Under ENB-bevillingen fik man også midler til at istandsætte de enevældige kongers salvingstrone, udført i 1660'erne af narhvaltand. Denne opgave er også afsluttet, og tronen er opstillet på sin vante plads i Riddersalen. Opgaven var projekteret af Tom Feilberg og Anders Abildgaard.

Malerier

Til udstillingen "TÆT PÅ" er blevet eftersat og klargjort et stort antal malerier. Tre af malerierne måtte have nye rammer. Projektstyring og -ledelse af konserveringsprojekt med malede loftsfelter fra vær. 10, 17 og 18. Nedtagning, undersøgelse, dokumentation, konservering og restaurering. Ansvar for udpakning og genmontering af museets malerisamling ved gensopstillingen. Alle disse opgaver blev varetaget af Marianne Dupont.

Tekstiler

I forbindelse med særudstillingen "Det elegante liv" udførte Katia Johansen en del arkivalisk arbejde omkring prinsesse Sophie Magdalenes bryllup og brudekjolde 1766.

Kuriosa

Gunhild Hvass har haft løbende opgaver i forbindelse med genstandes nedpakning og genopstilling. Flytning af porcelæn og glas fra de respektive værelser samt genopstilling. Nedpakning af sølvgenstande, først til deponering, senere til klargøring til sølvudstillingen på Versailles. Der har desuden løbende været fotografering til publikationen af genstande fra Grønne Kabinet.

Slottets genstande begyndte at vende tilbage sidst på året.

BESØGSTAL

Samlingerne blev i 2007 besøgt af 261.552 gæster, fordelt med 187.894 gæster på Rosenborg og 73.658 gæster på Amalienborg.

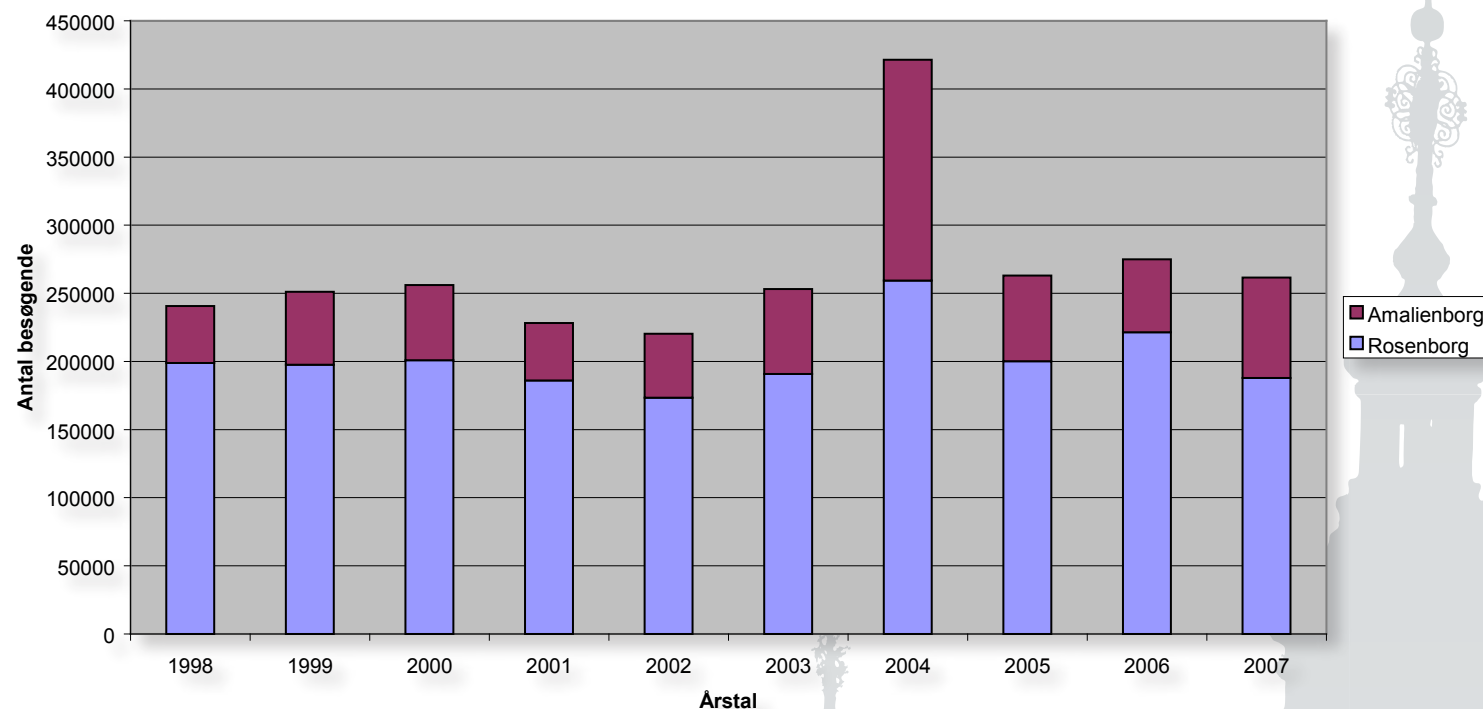
Besøget er 13.327 eller knap 5% lavere end i 2006, hvilket dækker over en tilbagegang på Rosenborg på 33.618 og en fremgang på Amalienborg på 20.291. Tilbagegangen på Rosenborg, som selvfølgelig skyldes at størstedelen af slottet var lukket 2007, blev langt mindre end frygtet. Fremgangen på Amalienborg skete på grund af den meget populære udstilling om Dronning Ingrid's store garderobe, der tiltrak mange ekstra gæster.

På Rosenborg fordelte de besøgende sig med: 142.505 voksne, 8.713 studerende, 24.294 børn og unge samt 12.382 skoleelever. De tilsvarende tal for Amalienborg er 60.812 voksne, 4.404 studerende, 7.149 børn og unge, samt 1.293 skoleelever.

Det er bemærkelsesværdigt, at selv om det samlede besøgstal er faldet, så er antallet af børn og unge faktisk gået svagt frem, fra 30.351 i 2006 til 31.443 i 2007. Det må betyde, at Kulturministeriets beslutning om gratis adgang til børn og unge under 18 år har givet en øget opmærksomhed.

Besøgende med Copenhagen Card udgjorde på Rosenborg og Amalienborg hhv. 8,1 % og 14,4 % af det samlede antal gæster. For Rosenborg er det en stigning på 4,8 % og Amalienborg et fald på 0,6 %. Den store fremgang på Rosenborg skyldes, at man fra 1. maj 2007 gav gratis adgang for Copenhagen Card-indehavere - tidligere blev der kun ydet en rabat.

De Danske Kongers kronologiske Samling
Besøgstal 1998-2007

Ukraines præsident Viktor Jushenko var blandt slottets gæster i 2007.

Samlingen har et fast korps af tilknyttede omvisere, som kan bestilles ved henvendelse til kontoret. I 2007 gennemførtes på Rosenborg i alt 197 betalte omvisninger, heraf var de 76 for skoleklasser.

I forbindelse med statsbesøg er et besøg på Rosenborg ofte indlagt i programmet. Ved sådanne lejligheder viser Samlingens direktør eller inspektører rundt. I år har Samlingen haft besøg af: Ukraines præsident, Mongoliets udenrigsministerfrue,

Brasiliens præsidentfrue, Ungarns ministerpræsident, Generalsekretæren for OECD. Amalienborg har haft besøg af den svenske kongefamilie. Desuden har den danske kongefamilie ved flere lejligheder aflagt besøg på begge museer.

Hver gang nye hold af livgardens soldater skal begynde vagt-tjeneste på Rosenborg får de en orienterende omvisning. Dette er i det forløbne år blevet varetaget af Peter Kristiansen og Preben Mellbye-Hansen.

Mongoliets udenrigsministerfrue.

Brasiliens præsidentfrue.

MUSEUMSBUTIKKERNE

En længe ventet og savnet publikation så dagens lys i maj 2007: en lille bog med korte biografier over de danske konger og dronninger. Bogen er udkommet i en dansk og en engelsk udgave: 'Konger og Dronninger i Danmark' og 'Kings and Queens of Denmark'. Forfatteren er Henning Dehn-Nielsen, og den engleske tekst er fornemt oversat af Joan F. Davidson. Igennem en del år har udenlandske turister spurgt, om der ikke fandtes noget på engelsk om de kongelige. Derfor er det en glæde at se med hvor stor interesse, bogen er blevet modtaget. I løbet af det første år er der solgt en tredjedel af et oplag på 10.000. Foruden på Amalienborg og Rosenborg sælges den på slottene: Sønderborg, Koldinghus, Nyborg, Frederiksborg, Kronborg og Christiansborg samt Nationalmuseet, Vikingeskibsmuseet, Den gamle By og Roskilde Domkirke.

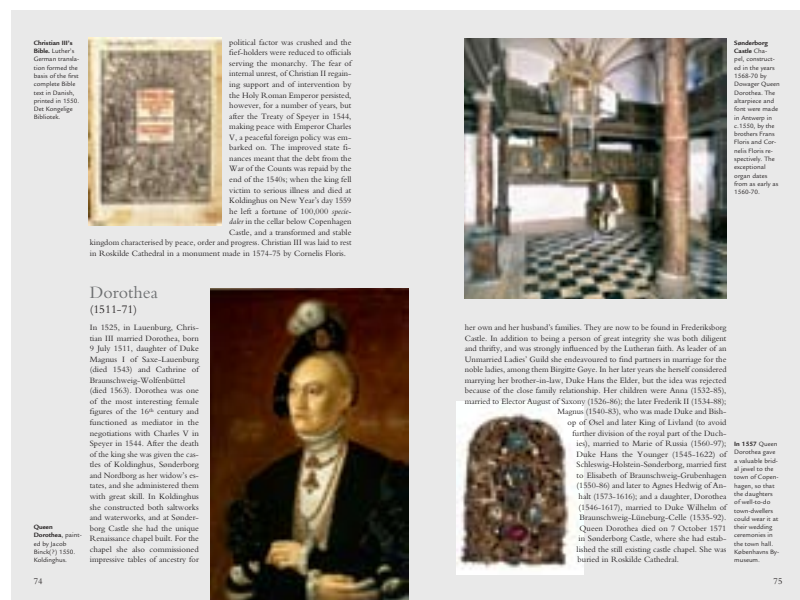
I perioden med begrænset adgang til Rosenborg bortset fra Skatkammeret, har butikken produceret en leporello med 20 billeder udelukkende fra Grønne Kabinet og Skatkammeret.

Inden for småtingsafdelingen er det blevet til en nøglering med kopi af Christian 4.s monogram fra toppen af et timeglas. Desuden kopi af et hængesmykke fra skatkælderen fremstillet til minde om Frederik 3.s datter, prinsesse Wilhelmine Ernestines bryllup med kurfyrst Carl Louis af Pfalz i 1671.

Årets børnebog fra samlingerne og Gads Forlag.

Årets sidste nyhed, "Konger, Krudt og Kronjuveler", med undertitlen "kan du finde det?" ved kunsthistoriker, mag.art. Eva Helsted, er blevet til i samarbejde mellem Rosenborg og Gads Forlag. Med nitten udvalgte billeder fra slottets samlinger henvender bogen sig til børn med spørgsmål til hvert billede. Også voksne kan have glæde af de oplysende løsninger bagest i bogen.

Et opslag fra den nye bog "Konger og Dronninger i Danmark".

I indeværende år har vi modtaget en bestilling fra Udenrigsministeriet, som har ønsket at anvende den som gave til sine udenlandske gæster.

ØKONOMI OG ARBEJDSPLANER

Mål og resultater

Samlingens driftsøkonomi baserer sig på et tilskud fra Kulturministeriet i henhold til Museumslovens §16 samt egenindtægter fremkommet ved entréopkrævning, butiks- og fotosalg og i mindre omfang salg af andre tjenesteydelser, f.eks. rekvireret konservering. Bevarings-, udstillings- forsknings- og publikationsprojekter, der ligger uden for den basale virksomhed, er i reglen afhængig af særbevillinger eller fondstilskud. Det ordinære statstilskud, der udbetales af Kulturarvsstyrelsen, udgjorde i 2007 kr. 7.918.000 kr. Hertil kommer ca. kr.1.000.000 som kompensation for gratis entré til børn og unge. I et "almindeligt år" svarer det ordinære driftstilskud til ca.30% af det samlede driftsbudget. Sat i relation til enkelte udgiftsposter dækker statstilskudet f.eks. udgiften til husleje og aflønning af opsynspersonalet på Rosenborg og Amalienborg. Den statslige regulering af bevillingerne for løn- og prisstigninger har de senere år været neutraliseret af den almindelige procentreduktion af kulturbevillingerne, og det tvinger Samlingen til at arbejde hen mod en årlig vækst på omkring 5%, hvis aktivitetsniveauet skal fastholdes.

2007

I 2007 modtog museet en statslig særbevilling på kr. 7.000.000 til dækning af udgifterne ved ned- og udpakning af museumsgenstande, møbler og malerier i forbindelse med forstærkning af gulvet i Rosenborgs riddersal. Ca. kr. 2.200.000 heraf var afsat til kompensation for manglende entréindtægter i byggeperioden, hvor store dele af slottet måtte holdes lukket for publikum. Endelig var der i 2006 afsat kr. 1.500.000 til igangsættelse af dette projekt, som af forskellige årsager først kunne påbegyndes i slutningen af 2006. Hovedparten af igangsætningsbevillingen blev derfor overført til 2007.

Museets indtjeningsmuligheder er afhængig af en række ydre faktorer, f.eks. politiske initiativer og udviklingen i den internationale turisme. Samlet set har museets ledelse valgt at anlægge en forholdvis konservativ budgetteringslinje, hvor statstilskuddet og et årligt besøgstal på 250.000 gæster i de to museumsafdelinger på Amalienborg og Rosenborg ligger til grund for økonomien. Med lukningen af størstedelen af Rosenborg slot (Skatkamrene holdtes åbne i hele byggeperioden) knyttede der sig stor usikkerhed til, hvorvidt besøgstallet kombineret med de reducerede entréindtægter ville være nogenlunde i overensstemmelse med de beregninger, som lå til grund for den kompenserende ekstrabevilling. Regnskabstallene for 2007 viser, at kompensationen for manglende entréindtægter på kr. 2.200.000 så nogenlunde svarer til entrénedgangen på Rosenborg. Når dette trods alt kunne opnås, skyldes det, at museet gennem supplerende særudstillinger og fremvisning af Nils Vests Rosenborgfilm i sommermånederne kunne fastholde et publikumstal på 187.000 - en nedgang på ca. 30.000 i forhold til 2006, men mindre end man kunne frygte. Når museets samlede økonomi derudover er fornuftigt konsolideret, skyldes det visningen af den overordentlig populære særudstilling af Dronning Ingrid's kjoler på Amalienborg museet. Med andre ord viste det sig, at en veltillægsformidlingsindsats gav det ønskede resultat.

En sølvløve der ser frem til 2008.

Arbejdsomt var aktiviteterne på Rosenborg præget af de store ombygningsarbejder, som mere detaljeret er beskrevet andet steds i årsberetningen. Museets egen stab af konservatorer kunne ved hjælp af særbevillingen suppleres ganske betydeligt, og periodevis udgjorde konservatorbemandingen helt op til 26 medarbejdere. Konstateringen af betydelige, hidtil ukendte rådskader i etageadskillelsen mellem Rosenborgs stue og første sal i sommeren 2007, truede en overgang med at forsinke byggeprojektet og dermed den planlagte genåbning af

slottet til H.M. Dronningens fødselsdag den 16. april 2008. Ved årets udgang viste det sig, at tidsplanen tilsyneladende vil kunne overholdes takket være en resolut indgriben og merbevilling fra Slots-og Ejendomsstyrelsen.

Det må sammenfattende konstateres, at de for 2007 opsatte mål alle er opfyldt.

På Amalienborgmuseet afholdtes tre særudstillinger. Frem til marts stod den i 2006 åbnede særudstilling, "Farvel Dagmar", som afløstes af "Kongelige Monogrammer" (besøgt af 6.200 gæster). Den 10. maj åbnedes i sammenfald med det svenske statsbesøg udstillingen "STIL - 60 år med Dronning Ingrid". Denne udstilling tiltrak et meget stort publikum, i alt ca. 63.400 gæster.

På Rosenborg åbnedes den første planlagte særudstilling "Det elegante liv" i slutningen af februar. Udstillingen omfattede sjældne indlån fra bl.a. Stockholm. Denne udstilling blev set af 14.600 gæster. Fra midten af juni og frem til midten af august var særudstillingslokalerne omdannet til to biografrum. Her vises henholdsvis den danske og den engelske version af Nils Vests film om Christian IV og Rosenborg, der er blevet til på et initiativ i Jubilæumsåret 2006. Filmen blev set af godt og vel 17.000 biografgæster. Filmen foreligger i en dansk og en engelsk sprog DVD-version. I midten af september åbnedes i Kommandantbygningen særudstillingen "TÆT PÅ". Denne udstilling løber ind i 2008. For samtlige særudstillinger gælder, at de er ledsaget af større eller mindre publikationer.

“Rosen” da gulvet var taget op.

Årets helt store udstillingssatsning foregik hverken på Amalienborg eller på Rosenborg, men på Versailles uden for Paris. Udstillingen med titlen "Quand Versailles était meublé d'argent" åbnedes under deltagelse af det danske Regentpar den 19. November og holdes åben til 9. Marts 2008. Med denne udstilling realiseredes en gammel drøm, som Rosenborg havde til fælles med Versailles. Tidspunktet var nøje afpasset med de store bygningsarbejder på Rosenborg, hvor samlingen af

sølv møbler alligevel ikke var tilgængelig for de besøgende her. Mere end 70 stykker sølvinventar og dermed ca. 2/3 af alle de udstillede genstande kommer fra Rosenborgs samlinger. Udstillingen var fra første dag meget velbesøgt og udstillingsinitiativet har opnået en overvældende dækning i dansk og udenlandsk presse. Udstillingen er finansieret i langt overvejende grad af Versailles. Kunststyrelse har støttet Rosenborg med ca. 200.000 kr. til dækning af bl.a. konservering og

transportudgifter for Rosenborgs medarbejdere til og fra Versailles.

De fleste af museets konserveringsmedarbejdere har i 2007 været knyttet til renoveringsprojektet. Dog er arbejdet på de af Kulturarvsstyrelsen finansierede ENB-projekter (Genstande af enestående national betydning) blevet fortsat. "Enhjørningstronen" forventes færdiggjort til genåbningen den 16. april 2008, og arbejdet med Wauters-tapeterne er ligeledes fortsat som planlagt. I 2007 overførtes Civillistens konservator til Samlingen ved en "virksomhedsoverførsel".

De to eksternt finansierede forskningsprojekter – ph.d. projektet og Velux-projektet er bragt til en afslutning i 2007. Samlingens egne medarbejdere har fortsat de igangværende forskningsprojekter og har endvidere varetaget forberedelsen af de forskellige publikationer i tilknytning til særudstillingerne.

Der har i 2007 været fokuseret på det sikringsarbejde, som udføres af opsynspersonalet. Der er anskaffet flere og nye radioer, og der planlægges afholdt et kursus for opsynspersonalet under professional ledelse i 2008. Der er tegnet et abonnement for krisehjælp, og der er vedtaget et uniformeringsprogram, som vil blive gennemført i 2008.

Det flotte og omfattende katalog fra sølvudstillingen på Versailles.

2008

Det økonomiske grundlag for Museets drift i 2008 vil som vanligt være Samlingens egenindtjening samt statstilskuddet, som forventes reguleret for pris- og lønstigninger. Dog forventes der en besparelse på 1%, som følge af de bebudede "opsparinger" i alle ministerier. Den uforbrugte del af den statslige særbevilling til ombygningsarbejderne og entrétab vil blive overført til renoveringsprojektets færdiggørelse i 2008. I forventning om betydelige lønstigninger som et resultat af arbejdsmarkedsforhandlingerne, opereres der i budgettet med en forhøjelse af entrépriserne inden for alle kategorier i 2008.

På formidlingssiden arbejdes der med foreløbig to særudstillinger i 2008. På Amalienborg har det længe stået på ønskedlen at producere en særudstilling, som beskriver de forskellige funktioner i det danske Hof. En betydelig anonym donation har gjort det muligt at virkeliggøre dette projekt, og udstillingen forventes at kunne åbne tidligt i foråret 2008. En publikation på henholdsvis dansk og engelsk vil ledsage denne udstilling. På Rosenborg forberedes en udstilling om Den Kongelige Livgarde, som i 2008 kan fejre 350-års jubilæum. Der er tale om en kulturhistorisk udstilling, som spænder over gardens kongelige tilhørsforhold til de nutidige, internationale opgaver. Udstillingen får titlen "På Vagt". Der vil være tale om betydelige indlån fra Den Kongelige Livgarde, private, museer og Kongehuset.

I 2008 intensiveres forberedelserne til et særligt krævende særudstillingsprojekt. Et i mere end 25 år slumrende særudstillingssamarbejde med "Grünes Gewölbe" i Dresden er blevet aktualiseret i sammenhæng med et dansk kulturfremstød i Nordtyskland i 2009. Året falder sammen med 300-året for den danske Konge Frederik IV's besøg hos slægtningen August den Stærke i Dresden. Der planlægges en særudstilling bestående af ca. 300 pragtgenstande, hvoraf Rosenborg leverer den ene halvdel, Dresden den anden. Udstillingen planlægges vist først i Dresden fra november 2009 til februar 2010 og herefter 3-4 måneder på Rosenborg. Der vil være tale om et af de største særudstillingsprojekter nogensinde for Rosenborg, og projektets gennemførelse vil ikke blot kræve en stor indsats af museets egne medarbejdere, men vil også forudsætte en betydelig ekstern, økonomisk støtte.

På formidlingssiden arbejdes der i øvrigt med en modernisering af museets hjemmeside, herunder en bedre inkorporering af Amalienborgmuseet. Samlingens hjemmeside var, da den forelå i sin nuværende form for 3-4 år siden, temmelig avanceret og blev meget rosende omtalt i fagpressen. I 2006 kunne Rosenborg endvidere præsentere det banebrydende projekt www.kongedragter.dk

GAVER OG TILSKUD

Fonde:

Ny Carlsbergfondet (til erhvervelse af glaspokal)	500.000
Augustinus Fonden (til erhvervelse af glaspokal)	350.000
Anonym gave (til udstillingen "Hofkultur" i 2008)	495.000
Manufakturhandler-Foreningen i Københavns Almene Fond (til udstillingen STIL - 60 år med Dronning Ingrid)	200.000
Velux Fonden (tilskud til Stine Wiell)	150.000
Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond (tilskud til Winnie Heiden)	20.000
Nordea Danmark Fonden (banner på Rosenborg slot)	20.000
Davids Legat for Slægt og Venner (konservering)	40.000
Dansk ICOM (møde Katia Johansen)	9.000

Statstilskud:

Ordinært statstilskud	9.977.925
Kompensation for fri entre for børn og unge	991.687

Ekstraordinære statstilskud:

Genstande af enestående national betydning	457.792
Gulv i Riddersalen *)	4.800.000
Slots - og Ejendomsstyrelsen (loftsmalerier vær. 10, 17 og 18)	300.000
Forskningsstyrelsen (Winnie Heiden)	214.172
Kunststyrelsen (udstilling på Versailles)	190.800

*) Projektet finansieres af en særbevilling fra Kulturarvsstyrelsen, og ved årets udgang henstår der kr. 4.014.000. Projektet fortsætter i 2008.

Detalje fra glaspokalen der erhvervedes med hjælp fra flere fonde.

REGNSKAB

Indtægter	R2007	B2007	R2006	R2005
Entreindtægter	10.128.610	8.660.000	11.741.181	11.777.267
Salg af varer	2.848.752	1.820.000	3.021.876	2.273.015
Statstilskud	16.932.376	15.918.000	10.915.624	8.662.503
Private tilskud og gaver	1.784.000	40.000	2.779.000	1.117.650
Øvrige driftsindtægter	1.346.170	400.000	696.966	1.535.646
Indtægter i alt	33.039.908	26.838.000	29.154.647	25.366.081
Udgifter				
Lønninger m.v.	18.310.653	15.156.000	18.238.083	17.489.844
Pensioner	201.095	200.000	197.715	195.063
Husleje	1.059.606	1.076.000	1.075.230	1.051.964
Varme, el, vand	753.504	700.000	656.698	657.491
Køb af tjenesteydelser	2.132.965	1.397.000	2.602.733	2.343.997
Køb af varer	2.589.794	1.440.000	2.819.808	2.216.469
Anskaffelser	1.406.151	422.000	1.263.289	439.894
Reparation og vedligeholdelse	1.438.342	698.000	688.871	2.761.397
Rejseudgifter	127.684	120.000	103.391	114.252
Repræsentation	23.799	30.000	165.807	60.017
Diverse omkostninger	355.958	5.599.000	336.231	288.969
Udgifter i alt	28.399.551	26.838.000	28.147.856	27.619.357
Difference indtægter/ udgifter	4.640.357	0	1.006.792	-2.253.276

Rosenborg i efterårslys.

PUBLIKATIONER

Jørgen Hein:

Jørgen Hein & Mogens Bencard: *Rosenborg. De Danske Kongers Kronologiske Samling / The Royal Danish Collection*, 8. udg., 2007

Jørgen Hein & Mogens Bencard : Denmark and Saxony: Family Ties and Meissen Porcelain” I: Maureen Cassidy-Geiger (red.): *Fragile Diplomacy. Meissen Porcelain for European Courts ca. 1710-63*, New Haven, 2007, 176-181.

Det elegante Liv - fra Frederik 5.s hof I: Jørgen Hein og Katia Johansen: *Det elegante liv - fra Frederik 5.s hof*, Rosenborg 2007, ss. 5-32.

Au Château de Rosenberg I: Catherine Arminjon (red.): *Quand Versailles était meublé d'argent*, Paris 2007, ss. 101-123, samt kat. nr. 18-24, 62-66, 69-70, 79-89.

Les Collections exceptionnelles de la Couronne danoise, *Dossier de l'Art*, no. 147, Paris 2007, ss. 62-71.

Eva Helsted:

Katalog til særudstillingen TÆT PÅ, 50 sider. *Konger, Krudt & Kronjuveler*, Gads forlag, 2007

Niels-Knud Liebgott:

Some examples of Danish fortified Churches. *Europa Nostra Bulletin* 60, p. 135-44.

Forord til udstillingskatalogerne Det elegante liv og TÆT PÅ.

Katia Johansen:

Klæderne ved Frederik 5.s hof (s. 33-54) og Prinsesse Sophie Magdalenes brudekjole 1766 (s. 55-66) I: Jørgen Hein og Katia Johansen: *Det elegante liv - fra Frederik 5.s hof*. Rosenborg 2007. Royal Danish Costume in the 1600s (s. 21-25) I: *Costume: Design and Decoration*, (179 s.) proceedings from ICOM Costume meeting October 2006 (udgivet 2007 med overskud fra konferencen samt støtte fra ICOM Paris). Samtidig bogens redaktør og tilrettelægger. Two unique presentations of

uniforms from the Royal Danish Collection (s. 150-157) I: *ICOMAM (International Committee of Museums and Collections of Arms and Military History) Proceedings*, Bruxelles, 2007. (244 s.)

Artikelserie til *Håndarbejdsbladet*:

Præsentationsartikel om værkstedet i Brede Kronprinsesse Sophie Magdalenes brudekjole 1766
Livsfarlige strømpebånd
En puslings hofdragt
Caroline Amalies broderede kjole

Peter Kristiansen:

Billedredaktion og layout til Jørgen Hein og Katia Johansen: *Det elegante liv - fra Frederik 5.s hof*, 2007, 68 s.

Axel Harms:

Billedredaktion, layout og tilrettelæggelse af Eva Helsted: *TÆT PÅ - katalog til særudstillingen*. Redigeret og/eller forfattet et antal pressemeddelelser i løbet af året.

FORSKNINGSPROJEKTER

Jørgen Hein:

“The Treasure Collection at Rosenborg. The Inventories of 1696 and 1718. Royal Heritage and Collecting in Denmark-Norway 1500-1900.” Publikationen er antaget af Selskabet til Udgivelse af Danske Mindesmærker og af Museum Tusculanum Press. Udgivelsen er nu sikret fondsstøtte fra bl.a. Erindringsmøntmidlerne og Erhvervs- og Byggestyrelsen til et samlet beløb på godt 2,4 mio kr. Manuskriptet er under oversættelse til engelsk, ligesom illustrationerne indscannes. “Elfenben”. Bestandskatalog over Rosenborgs samling af elfenben og narhvaltand.

Peter Kristiansen:

“Kongelige Våbenanetavler” og “Signetsamlingen på Rosenborg”.

Hanz Nyström:

Implementering af energibesparelser ved benyttelse af høj kvalitets LED belysning. I samarbejde med DONG Energy, Lumodan, OSRAM, Thermex og Teknologisk Institut.

Tom Feilberg:

Pragtskab udført 1757 af C.F. Lehmann med selvspilende fløjte- og trompetværker. I samarbejde med Musikhistorisk Museum / Nationalmuseet. Rekonstruktion af det automatiske musikværk i C.F. Lehmanns skab fra 1757. I samarbejde med Musikhistorisk Museum / Nationalmuseet.

Katia Johansen:

Hofdragter i det 17. og 18. århundrede. I samarbejde med Network of European Royal Residences, for Centre de recherche du Château de Versailles.

FOREDRAG O.A. FORMIDLING

Niels-Knud Liebgott:

Some examples of early bastioned fortifications in Denmark. Europa Nostra, Scientific Council, Beograd. Rosenborgs bygningshistorie i Arkitekturhistorisk Selskab. Om Pilgrimstegn og valfart på Sorø Akademi. Om Middelalderarkæologiens virkeområder, Historisk Institut, Københavns Universitet.

Jørgen Hein:

Omvisninger på Rosenborg for gruppe af møbelsnedkere, for gruppe fra WoCo, for gruppe af turistførere, samt omvisning i Christian VII's Palæ, Amalienborg for franske journalister.

Peter Kristiansen:

Foredrag for Folkeuniversitetet i Århus om Rosenborg og Rosenborgstil. Omvisning på Rosenborg for Slots- og Ejendomsstyrelsen. Omvisning på Rosenborg for personale fra Kulturen i Lund. Foredrag i Jægerborg kirke om kongekroner. Foredrag om Rosenborg på Trollenäs slott i Skåne.

Axel Harms:

Udformning af publikumsinformation i forbindelse med renoveringen af slottet. Herunder skærm og kamera der viste, hvordan renoveringen skred frem i riddersalen.

Katia Johansen:

Foredrag på Danmarks Kvindemuseum i Århus om Kongedragter i 1600-tallet. Politiken Plus-arrangement med foredrag om Sophie Magdalenes brudekjole og efterfølgende omvisning i særudstillingen “Det elegante liv”. Omvisninger i samme udstilling for bl.a. teaterskræddere fra Århus.

STUDIEBESØG

Tilrettelagt af Jørgen Hein:

27. - 29. sept.: Prof. Dr. Christian Theuerkauff og Dr. Anna-Elisabeth Theuerkauff-Liederwald studerede glas.

Slottets stillads blev beklædt med et banner mens renoveringen stod på.

KURSER, KONGRESSER, MØDER

Niels-Knud Liebgott:

Konference i anledning af Nationalmuseets 200-års jubilæum. Deltagelse i Europa Nostra, Scientific Council, Beograd. Deltagelse i åbning af sølvudstillingen på Versailles. Deltog i Château Gaillard, Conceil Permanent i Bruxelles.

Jørgen Hein:

Deltog med indlæg Silver lions at Rosenborg and at the V&A på "Silver and Furniture" i Furniture History Society på Victoria & Albert Museum i London. Deltog med indlæg Kameengefasse der Neuzeit in Schloss Rosenburg på "Mythos und Macht. Erhabene Bilder in Edelstein" på Antikensammlung, Staatliche Museen zu Berlin. Kurér til Hå Gl. Præstegård og Bard Center, New York.

Peter Kristiansen:

Deltog i 4. nordiske Heraldikerkongres på Frederiksborg Slot. Sammen med Gerda Petri arrangør af samlingens faglige skovtur, med besøg på slottene i Charlottenlund, Bernstorff, Jægersborg, Sophienberg og Hirschholm. Deltog, som moderator, på MUSUND-konferencen i Helsingør. Deltog i seminar om museums-systemet Museum Plus på Malmö Konstmuseum.

Axel Harms:

Møder i European Royal Residences Network i Stockholm og Wien. Har deltaget i KulturNet Danmarks Temadage om digital kulturformidling. Afholdt og deltaget i møder i Formidlingsnetværket.

Anders Abildgaard:

Diverse arbejde i Bevaringsnetværket under ODM. Kursusplanlægning samt diverse bestyrelsesarbejde i KEP. Deltagelse i arrangementer afholdt af NKF-dk. Deltagelse i Intarsia-studiekredsen, Vedklubben og Møbelsnedkerforeningen. Koordinator af to-dages kursus i historiske møbelpolstringsteknikker arrangeret af KEP.

Marianne Dupont:

Deltog i kursus "Projektarbejde og ledelse", arrangeret af Teknisk Landsforbund.

Gunhild Hvass:

Kurér til Musée Quai Branly, Paris, Det Kongelige Bibliotek og sølvudstillingen på Versailles.

Katia Johansen:

Studierejse til Stiftung Abegg, Riggisburg, i Schweiz for at studere en samling af nykonserverede 1600-tals dragter, fortrinsvis af silke. Deltog i ICOMs Triennial møde i Wien, med efterfølgende besøg i Innsbruck, ved Schloss Ambras. Koordinator og deltager i KEP-kurser (Konserverernes Efteruddannelses Pulje) i middelalderbroderi, underviser i kursus om bånd og snore. 38 lektioner i fransk (bevilget af kompetence-midler).

Steffen L. Petersen:

Deltog i juli måned i et tre-ugers kursus i England, the Attingham Summer School, arrangeret af The Attingham Trust. Formålet var at studere ca. 30 engelske herresæders samlinger, arkitektur, anlæg og drift.

UDLÅN

I løbet af 2007 har der været udlånt genstande til 9 museer og udstillingssteder i ind- og udland.

Tøjhusmuseet, København
til udstillingen "Rødkjoler"
10.6.2005 - juni 2007

Musée du quai Branly, Paris, Frankrig
til udstillingen "D'un regard l'autre - A History of the Transformation of European Views on the Arts of Africa, America and Oceania"
11.9.2006 - 21.1.2007

Nationalmuseet, København
til udstillingen "Tycho Brahes Verden - Danmark i Europa 1550-1600"
16.9.2006 - 9.4.2007

Nationalmuseum, Stockholm, Sverige
til udstillingen "Blomsterspråk"
22.2.2007 - 27.5.2007

Hå gamle Prestegard, Nærø, Stavanger, Norge
til udstillingen "Jærperlene - norske ferskvannspjerler fra Jæren og Håelva"
9.6.2007 - 12.8.2007

Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot, Hillerød
til udstillingen "Pieter Isaacs - hofmaler, kunsthändler og spion"
17.8.2007 - 18.11.2007

Museet på Koldinghus, Kolding
til udstillingen "Kaffe og kage, te og chokolade"
17.8.2007 - 13.1.2008

Folketinget, Christiansborg Slot, København
til udstillingen "100-året for grundstensnedlæggelsen til Christiansborg Slot"
8.10.2007 - 14.1.2008

Bard Graduate Center, New York, U.S.A.
til udstillingen "Fragile Diplomacy: Meissen Porcelains for European Courts"
15.11.2007 - 10.2.2008

Den graverede glaspokal.

ERHVERVELSER

Rosenborg:

Fra privat har Samlingen erhvervet en glaspokal med låg, graveret med indskrift til minde om Frederik 5.s fødsel 1723.

Fra Erling Svane modtaget et overceremonimestersignet, formentlig slutningen af 1800'rne.

Amalienborg:

Fra Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Benedikte modtaget:
Dronning Ingrid's cyklamenfarvede uldjakke

Fra Hofmarskallatet er modtaget brevpapir samt effekter fra statsbesøg fra Brasilien

Fra ceremonimester Christian Eugen-Olsen er modtaget reglementer, ceremoni og tjenestelister, samt effekter fra det svenske statsbesøg

Fra hoffourer Kenneth Lysell Madsen er modtaget uniformer fra Hofmarskallatet samt tjenesteplan fra gallataffel under det svenske statsbesøg

Fra Agnete Dirckinck Holmfeld, Holmegård, er modtaget billedhæfter fra 1930'rne.

Fra Karen Gode Plesner, Tåstrup, er modtaget lille bog om Dronning Ingrid.

Fra Mona Rasmussen er modtaget 37 malerier af forskellig art.

Fra kusk Erik Kofoed er modtaget to ridehelme og otte flipper fra den kgl. stald.

Fra Agnes Guldbrandsen, Virum er modtaget balkort og invitation samt ældre ugeblade.

Fra Henrik Lassen, Hillerød er modtaget knaphulsporcelænsportrætter af Kong Christian IX og Dronning Louise.

VEDTÆGTER

De Danske Kongers Kronologiske Samling er oprettet ved kgl. resolution af 14. juni 1854, givet af Frederik VII, og har følgende ordlyd:

Vi ville allernaadigst, at følgende paa Vort Slot Rosenborg værende Samlinger og Gjenstande, nemlig Kronings-insignierne med Kronjuvelerne og Diamanterne samt de øvrige Gjenstande, der opbevares i de saakaldte Regalieskabe, den egentlige chronologiske Samling, adskillige til Afbenyttelse ved høitidelige Lejligheder bestemte Apparater, saavelsom andre forskjellige Sager, saasom Flora-danica-Stellet, Glassamlingen mm. desl., samt det egentlige Slotsbygninginventarium herefter skulle udgjøre een Samling under navn af den chronologiske, at denne Samling betragtes som det Kongelige Huses uafhængelige Eiendom, arvelig fra Konge til Konge, og at den henlægges under Overbestyrelse af den af Vore Ministre, der har Foredraget i de Sager angaaende Vort Kongelige Huus, altsaa for Tiden Udenrigsministeren, samt Overhofmarskallen tilligemed den, som Vi ellers maatte finde for godt dertil at forordne.

Bestyrelsen udgøres af Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen og Kulturministeren.

Direktør:
Kabinetssekretær, kammerherre Niels Eilschou Holm
Museumsdirektør:
Cand.art Niels-Knud Liebgott

Museets officielle navn er:
De Danske Kongers Kronologiske Samling, Rosenborg og Amalienborg.

Rosenborg Slot: Øster Voldgade 4A
1350 København K.
Tlf. 33 15 32 86.

Amalienborg Slot: Christian VIII's Palæ
1257 København K.
Tlf. 33 12 21 86.

Museumskategori:
Kulturhistorisk Museum.

Museets formål og emnemæssige Indhold:
Med udgangspunkt i malerier, møbler og andre genstande, som har tilknytning til den danske kongefamilie, er samlingens formål at fremstille en del af Danmarks-historien fra Christian IV's regeringstid til nutid.

REVISION

Revision
Samlingens økonomiske revision ved afdelingschef Annie Nørskov og specialkonsulent Anne Aagaard har i 2008 revideret årsregnskabet for 2007. Revisor har påtegnet årsregnskabet og afgivet revisionsprotokollat.

Revisionen har omfattet: Kontrol af beholdningskonti, analyse af bogholderiets enkelte driftskonti, stikprøvevis bilagsrevision, revision af årsregnskab samt forvaltningsrevision.

Genstandsrevision
Arkivar Steen Nottelmann fra Royal Copenhagen og chefkonsulent i Kulturministeriet Niels-Jørgen Nielsen afholdt revision på først Rosenborg og senere Amalienborg den 27. sept. På Rosenborg blev der holdt revision på genstande i vær. 6 - numrene 6.236 - 6.255. Revisionen gav ikke anledning til bemærkninger. På Amalienborg blev der holdt revision på genstande i Frederik VIII.s værelse, numrene 4.11 - 4.26. Tre af genstandene manglende, de er senere blevet fundet på Rosenborg og nu indført her. Desuden fandt man enkelte genstande, som ikke var registreret, og det blev de efterfølgende.

TILLIDSPOSTER

Niels-Knud Liebgott: Udpeget til officiel rådgiver for det Litauiske Kulturministerium vedr. genopførelsen af det Storhertugelige Palads i Vilnius, Indvalgt i Europa Nostra Scientific Council. Forstander for Det Kongelige Selskab for Fædrelandets Historie. Vicepræsident for Det Kgl. Nordiske Oldskriftselskab, Bestyrelsesmedlem i: ICOMOS-Danmark, Den Kongelige Udstillingsfond, Europa Nostra Danmark, Dronning Margrethe II's Arkæologiske Fond samt Selskabet til udgivelse af danske Mindesmærker. I præsidiat for Museet for Religions Kunst, Medlem af Conseil Permanent for Borgforskerkongressen Château Gaillard og af Tranquebar-komiteen. Medlem af Selskabet for Dansk Kulturhistorie. Medlem af Selskabet for Historie, Litteratur og Kunst. Medlem af præsidiat for International Club Copenhagen. Konsulent for Middelaldercenteret på Bornholm. Medlem af Det rådgivende udvalg og censor ved Turistføreruddannelsen ved RUC. Censor i faget Kunsthistorie ved Universiteterne i København og Århus samt i Historie ved alle landets universiteter. Inventarrevisor ved Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot. Områdekonsulent ved Danmarks Nationalleksikon i Middelalderarkæologi. Fagkonsulent for Gyldendals Leksikon.

Jørgen Hein: Medlem af repræsentantskabet for Ole Rømer Museet og Byhistorisk Samling og Arkiv, Sekretær i Selskabet for Dansk Kulturhistorie. Medlem af styregruppen for Kunstskammerprojektet.

Peter Kristiansen: Kasserer i Foreningen til Gamle Bygningers Bevaring. Medlem af redaktionen af "Bygningsarkæologiske Studier". Indvalgt i bestyrelsen for Kulturnatten i København.

Hanz Nyström: Bestyrelsesmedlem i Tværfagligt Netværk under DKM. Tovholder i TG Light (Target Light).

Anders Abildgaard: Medlem af Fagpolitisk Netværk under DKM.

Katia Johansen: Formand for Dansk Konserveringspersonales Fællesudvalg, nu KEP (Konservatorernes Efteruddannelses Pulje). Præsident for ICOMs Costume Committee 2007-10.

MEDLEMSKABER

ODM
Organisationen af Danske Museer

DMCBRK
Danske Museers Center for Bevaring og Restaurering af Kunst

ICAA
International Council of Museums of Applied Arts

ICOM
International Council of Museums

IIC
The International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works of Art

MRKF
Museumsrådet for København og Frederiksberg

NKF
Nordisk Konservatorforbund

SKM
Skandinavisk Museumsforbund

UKIC
United Kingdom Institute for Conservation

VDR
Verband der Restauratoren

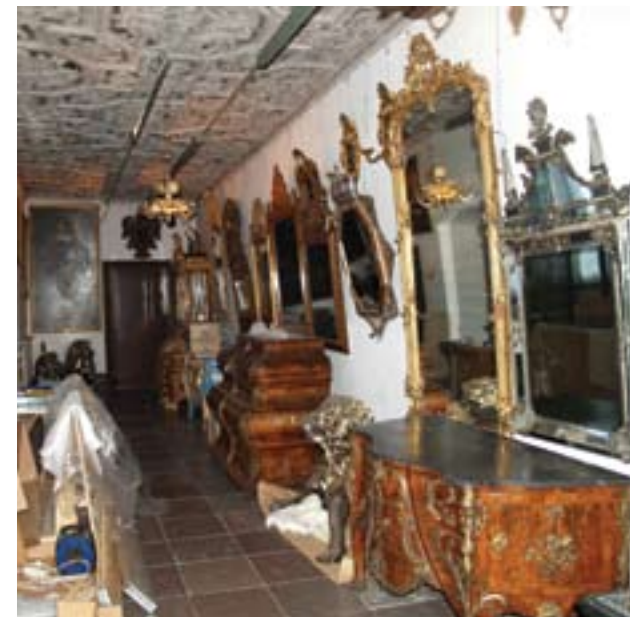
ERRN
European Royal Residence Network

CAB
Castles around the Baltic

FDSM
Foreningen af Danske Special Museer

Heraldisk Selskab

Ordenshistorisk Selskab

Genindflytningen i fuld sving.

PERSONALE

Direktør:

Kabinetssekretær, kammerherre Niels Eilschou Holm

Museumdirektør:

Niels-Knud Liebgott, daglig leder, cand.art.

Rosenborg

Museumsinspektører:

Jørgen Hein, cand.mag.
Peter Kristiansen, cand.arch.
Axel Harms, cand.mag.

Konserveringspersonale:

Hanz Nyström, ledende konservator
Anders Abildgaard, konserveringstekniker
Marianne Dupont, konserveringstekniker
Tom Feilberg, konserveringstekniker
Gunhild Hvass, konserveringstekniker
Katia Johansen, konserveringstekniker
Berit Møller, konservator (fra 1.10.)
Majken Thorvildsen, konserveringstekniker (projektansat)

Midlertidigt ansat konserveringspersonale:

(nedpakning og klargøring)
Kirsten Bresler
Stina Bøge
Lone Ørskov Dybvik
Marianne Heldtberg
Tove Jakobsen
Anne Brøndum Jensen
Annemarie Juul
Henriette Heyn Olsen
Anja Liss Petersen
Marianne Hvass Petersen (tekstiler)
Jeanette Asferg Rasmussen
Anne Jonstrup Simonsen
Anna Sparr
Lin Rosa Spaabæk
Bodil Stauning

Kontor:

Søren P. Simonsen, kontorfuldmægtig
Marianne Arnold, overassistent (deltid)
Kirsten T. Christiansen, overassistent
Alice Flinthøj, overassistent (deltid)

Teknisk personale:

Erik H. Larsen, museumspejel
Mette Lohse, vagtmester
Ole Madsen, museumshåndværker
Kirsten Munck, museumsbutikschef

Rengøring:

Birgitte Christensen
Lone Dürr
Susanne Schlichter

Opsynspersonale (deltid):

Knud Andersen, Karin Blumensaadt, René Bobirk, Peter Buch, Nette Børkdal, Jørgen Enge, Inge Lise Fürst, Nancy Garner, Elisabeth Hagland, Christina Hansen, Niels Hansen, Rune Jakobsen, Erik Jeppesen, Søren Johansen, Troels Lassen, Allan Lauridsen, Anni Nielsen, Marina Nielsen, Thyge Nielsen, Bo Nilsson, Jan Olsen, Sanne de Fine Raith, Jens Røgilds, Hildegard Teller, Jesper Thomsen, Robert Tsaturyan, Juhan Vabamäe

Omvisere:

Kathrine Bjerregaard, Nette Børkdal, Eva Helsted, Preben Mellbye-Hansen, Per Nielsen, Steffen L. Petersen, Karen Søby, Jon R. Volquartz

Projektansat videnskabeligt personale:

Mette Lemvig-Müller (bibliotek)
Eva Helsted, mag. art. (Særudstillingen "TÆT PÅ")

Skånejob:

Ole Thamdrup, cand.mag.

I perioden 1. marts 2005 til 28. feb. 2007 er til Samlingen tilknyttet museumsinspektør Stine Wiell, som arbejder med "Guldhornenes historie 1639-2006". Stipendiatet er betalt af Velux Fonden.

I perioden 1. feb. 2005 til 31. jul. 2007 er til Samlingen tilknyttet mag.art. Winnie W. Heiden med ph.d.-projekt ved Kulturarvens Forskerskole, med titlen: "Elitens selvforståelse / det ansvarlige subjekt" i den rationelle stat, belyst gennem analyse af Hendrick Krocks (1671-1738) og Benoit le Coffres (1671-1722) rumudsmykninger under Frederik IV (1699-1730).

Traktørstedet Rosenborg:

Forpagter: Katrine Schøbel

Amalienborg

Museumsinspektør:

Gerda Petri, mag.art.

Kontor:

Jacob V. Madsen, overassistent
Aina Engelund, museumsassistent

Teknisk personale:

Esther Madsen, vagtmester

Rengøring:

Charlotte Antonsen
Thomas Christensen
Jeanette Friewind (fratrådt)
Mette Katrine Hansen
Maria Grønkjær Sawaed
Bettina Suddergaard

Opsynspersonale (deltid):

Anne Brit Christensen, Thomas Christensen, Jeanette Friewind, Steen Hougaard, Elise H.B. Jensen, Michael Juul, Camilla Kagstrup, Maria Malling, Birgitte Bardtrum Momme, Anne Louise de Neergaard, Eva Nørgaard, Lise Nørholm, Steffen L. Petersen, Solveig Rantsén, Heidi Rolmar, Vibeke Sass, Anne Ristock Stender, Bettina Suddergaard, Vibeke Søndergaard, Betty Sørensen, Bodil Aagerup

Omvisere:

Mette Katrine Hansen, Louise Lefèvre, Esther Madsen, Birgitte Bardtrum Momme, Steffen Petersen

Studentermedhjælp:

Lisbeth Kragh Larsen

KOLOFON

Redaktion: Peter Kristiansen
Tilrettelæggelse: Axel Harms
Udgivet juli 2008
Oplag: 200
Tryk:
ISBN: 978-87-89542-67-6

